

KUNST

beschouwing.

Willen we eenige eerder genoemde ord van God, waar centrale plaats te dezen moet Christenwonen.¹⁾

Vorigen jare verelden door Roel de van E. Voor de het dubbele voorvillen zijn en zich van dezen tijd met een vers „De arschijnlijkheid zal vermoedelijk prons op te nemen.

LEKT

dig woord, verdrukten, koord U bukten, un zei nen woorden; naat Gij, nooit hoorde! einen zijn agen, meschijn dagen: r. De tijd anden, uwigheid en schande, ar ven. ar, vil ontvouwen.

gedicht één of twee derstellen we, niet

et worden, wordt classe.

ergangen classe toe ind nyet gevatet in len naesten classe, oeten dueren. arderwyck vuyt be- schultes van Barne- en huysluyden toe daer op door een nus Alberti, diener t worde, ende dat den schultes, dat Nykercken, belas- schultes scryfftelick op dat eerstdagen die van Harder-

groningensis wordt lasse, de wyle men rnspyck tegens die

Dorrhe noch nyet , wordt Winandus dat hy die confir- r verrichte op dat testvolgende classe- synde van de stact hebben samptelike in een taemelike

al geholden worden ik und sal die sel- t dach aensien die

op die meeste plaet- emeente vergadert het aventmael des n classe voor guet en toe minsten des er naeste plaetsen rdt vuytgedeelte op etlicke kerspelluy- mede te commu- a, bish soe langhe, rgen, darmede sie muegen. rum sindt die broe- zheiden.

TERIUS, praeses. IARIUS, assessor. RTI, scriba.

zoo gemakkelijk onder woorden kunnen brengen wat ze eigenlijk hebben gelezen. Wel zal hun mis- schien een meer of minder scherpe indruk bij- gebleven zijn van gelaten Godsbeirouwen; van Christen-eenvoud die de kleinen zoekt. Het stil- portschrijdend rhythme en de eenvoudige bouw van het geheel en de deelen zullen op hun wijze taartoe hebben bijgedragen.

Nu zou het niet goed zijn, als we met deze of een andere oppervlakkige impressie ons tevreden stelden. Een dichter die iets te zeggen heeft ver- dient beter. En zeker, wanneer hij bidt.

Waarom bidt hij? Allereerst om in eenvoudigen trant te mogen spreken tot armen en verdrukten. De schijnbare doorzichtigheid van deze bede ont- staat ons niet van de verplichting zoo mogelijk vast te stellen, wie met die armen zijn bedoeld. Allen die een schamel deel van 's werelds rijk- dom hebben ontvangen? Deze veronderstelling ach- ten we niet aannemelijk, o.a. om de tegenstelling met „die nimmer voor U bukten“, welke de eerste strophe beheerscht en, kruisgewijze zich uitwer- tend, de beide volgende in evenwicht houdt.

Uitgaande van die tegenstelling zijn we geneigd te zeggen: dan doelt de dichter zeker op hen die voor God wel bukten, de geloovigen. En we her- inneren ons, dat ook de Heiland spreekt van „kleinen“⁴⁾; „armen van geest“ noemt Hij hen⁵⁾; ook voorspelt Hij hun verdrukking.⁶⁾

Toch geven we ook deze gedachte prijs. De ge- ringe waarschijnlijkheid dat Gods kinderen zonder meer armen, verdrukten, de kleinen zouden heeten wordt door het „hulpeloze vragen“ en „de dorste levens“ in de derde strophe, dunkt ons, afge- seiden.

Zijn het dan toch de armen in den gangbaren zin van het woord op wie de dichter Gods gunst zin dalen? Een voorstelling, vaag begeleid door die van geloovige armen? Het is mogelijk.

Maar een Schriftuurlijke gedachte hier te vinden is ons niet mogelijk. Het is niet geheel en al on- denkbaar, dat de dichter voor de hier aangebrachte onderscheidingen weinig sympathie gevoelt. En toch, poëzie, die woorden van den Heiland tot motto draagt (men lette op den titel) moet een Schriftuurlijke analyse kunnen doorstaan. Ze zal dat kunnen, voor zoover de dichter bij de Schrift leeft.

Is het alzo niet zeer duidelijk welke categorie van zijn medemenschen de dichter begeert te be- wijzen, daar staat tegenover een scherpe karak- teristiek van hen tot wie hij zich niet richten wil. De trotschen, die hij vroeger door zijn lied heeft „bekoord“. (Hoe goed gekozen is dit laatste woord, tegenover het praegnante „spreekt“!).

Nu zouden we een palinodie, een dichterlijke terroeping, verwachten. De dichter-profeet zal nu tot die onbulgzamen spreken „als de woorden Gods“⁷⁾. Maar ziehier het bevreesdende: in plaats daarvan neemt hij de deemoedige houding aan van een die zich niet vermeten wil Gods werk te doen. In den trant van het: „Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uwen naam geef eere...“⁸⁾ Doch de door den Geest gedreven dichter zegt: „zoo zal ik den overtreders Uwe wegen leeren“.⁹⁾ Zulk een dichter heeft den negen en veertigsten Psalm gezongen.

„Laat mij maar met de kleinen zijn“. De kleur of de schakeering van dit krachteloze „maar“ vast te stellen is niet eenvoudig. Het moet hier, dunkt ons, den berustenden ootmoed accen- tueren van een dichter wiens verlangens niet hooger gaan dan tot een zijn met de kleinen. En waarom wil hij dat? Om den broeder die nederig is te leeren roemen in zijn hoogheid?¹⁰⁾ Om „hulpe- loze vragen“ — van een die de zalving van den Heilige heeft! — te beantwoorden? Ach neen: „En maar zal Uw zonneshijn ook in de dorste levens dagen“.

Als over de dorste levens die zonneshijn op- ging, was Jesaja's oproep „tot de wet en tot de getuigenis!“¹¹⁾ overbodig geweest. Maar misschien is het ons geoorloofd aldus vrij te parafraseeren: zelfs onder de dorste levens zijn er, waarover Gods glans opgaat.

Toch wordt de zin daardoor nog niet Christe- lijk. Nog steeds nemen we namelijk aan, dat de gedachten van den dichter zich in deze richting bewegen. En wil men dit redden door de inter- pretatie „dor naar wereldschen maatstaf“, dan is toch nog altijd het pad des rechtvaardigen hier een schijnend licht.¹²⁾ Hier is hem het licht ge- maad.¹³⁾

De vierde strophe, het blijkt reeds uit de inter-

4) Vgl. Grosheide op Matth. 18:6.
5) Matth. 5:3. In Luc. 6:20 staat de zaak iets anders: „En Hij, Zijne oogen opslaande over Zijne discipelen, ziede: Zalig zijt gij, armen“.

6) Joh. 16:33.
7) 1 Petr. 4:11.
8) Psalm 115:1.
9) Psalm 51:15.
10) Jac. 1:9.
11) Jes. 8:20.
12) Spr. 4:18.
13) Psalm 97:11.

Hiertegenover kan men zich niet beroepen op 2 Petr. 1:19. Iedien we met Grijdanus (K. V.) moeten denken aan licht in het bewustzijn of hart der geloovigen voor hunne verschillende omstandigheden en gevallen, veronderstelt het geen „einaalig“ feit, noch werkeloos wachten. Ziet het op den dag van 's Heeren komst, dan gaat toch de Morgen- ster niet op in 'dorre' harten.

punctie, mag van het voorafgaande niet worden losgemaakt. Toch is hiermede nog niet het ant- woord gevonden op de onontwikkbare vraag: waar- mede de dichter geen haast heeft. Met spreken tot de kleinen? Vooral gezien de laatste strophe, aarzelen we deze voor de hand liggende verklaring te aanvaarden. Veeleer schijnt het ons, dat de dichter, voortdurend op de stemming der voor- afgaande verzen, zijn oorspronkelijk motief, al- thans ten deele loslaat, eigen leven met dat der kleinen vereenzelvigt om nu voorts geduldig te wachten op de ure van zijn dageraad.

Thans is de tijd den dichter uit de handen ge- gleden, blijkbaar in zijn hopen op Gods eeuwig- heid. Een „polaire spanning“ tusschen tijd en eeuwigheid moge zijn naar den geest van Barth, ze is niet naar den Geest van Christus, die wil dat de Zijnen, den tijd uitkoopende, zich zullen haasten tot de toekomst van den dag Gods.¹⁴⁾

Hier, in Zijn en onzen tijd, maakt God het geloof niet te schande.

De dichter stelt zich intusschen tevreden met deze zijn „stille“ en „armelijk vertrouwen“.

Leg mij in eenzaamheid ter ruste,
En bed mij in Uw stilte, Heer;

Ik ben te zwak Uw woord te dragen,
Ik ben te moe Uw wil te doen;

„In de Engte“ heet het gedicht, ook uit dit bundeltje, waaraan deze verzen zijn ontleend. Is de stilte in ons vers met die stilte vergelijkbaar, dan mogen wij aan 't Christelijk „stil houden“ van de ziel¹⁵⁾ niet denken. Dat geloof is rijk¹⁶⁾ en ver- staat geen spreken over armelijk vertrouwen. Want het bezit den Christus en Zijn wil.

Bij Roel Houwink is het: ontvouwing van Gods wil als belooning voor, althans gevolg van het be- waren der liefde.

Christus zegt, vlak omgekeerd: „Indien gij mijne geboden bewaart, zoo zult gij in mijne liefde blijven.“¹⁷⁾

Reeds het woordje „wel“ typeert den geest dezer religiositeit. Zoo natuurlijk zulk een woord klinkt in den mond der Homerische helden, die over het bestel der goden gaarne spreken met een verzwak- kend „pou“¹⁸⁾, zoo weinig past het op de lippen van een, die het profetische woord gelooft „dat zeer vast is“.¹⁹⁾

Een gedicht als dit staat en valt met zijn strek- king. Stellig ook in het oordeel van zijn auteur. Bestudeering van rythme en taalplastiek plaats, meenen we, niet voor bijzondere verrassingen. Er staan gedichten in deze verzameling (een enkel komt nog ter sprake), die we veel sterker achten van visie en taalbeheersching. Toch heeft ook dit dichterlijk gebed genoeg eenvoudige zeggingskracht om schoon te kunnen heeten, zoo het een gebed is naar den wil van God. Mocht daarentegen onze analyse in hoofdtrekken juist zijn, dan is aan den eersten schoonheidseis niet voldaan.

En mocht iemand in den naam der schoonheid er tegen protesteeren, dat een gedicht, een gebed nog wel, zóó critisch wordt ontleed, dan vragen we: komt het er bij poëzie minder op aan dan bij een dogmatische verhandeling of een predikatie, of er recht gesproken wordt van God? Al spreekt het ook vanzelf, dat men in den regel bij het lezen van gedichten meer intuïtief te werk zal gaan en minder aandacht schenken aan de bijzonderheden, de Calvinist weet dat door een Schriftuurlijk toet- send luisteren het „genieten“ van een geestesvoort- brengsel niet wordt vergald, maar veel meer ge- zuiverd en verdiept.

K.

- 14) El. 5:16; 2 Petr. 3:11 en 12.
15) Psalm 131:2.
16) Jac. 2:5.
17) Joh. 15:10.
18) Bv. Ilias I, 178; Od. VI, 190.
19) 2 Petr. 1:19.

D.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan
Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Zelfbeproeving.

IV.

In den weg der „Zelfbeproeving“, zooals men zich die onder ons veelal voorstelt, zal men de gezochtte zekerheid niet kunnen vinden.

Dat is mijn eerste bezwaar bij de hierbij ge- volgde methode.

Mijn tweede bezwaar is dit, dat men Gods kinde- ren daardoor tegenhoudt op den weg des geloofs en remt de ontplooiing van het nieuwe leven.

Ik bedoel daarmee dit.

Als men eenmaal als cisch stelt, dat men zijn geloof op zijn echtheid moet onderzoeken, om in dien weg zekerheid te krijgen omtrent het feit, dat men wel waarlijk deel aan Christus heeft, dan stel ik mij de vraag: wanneer mag men dan op- houden met zichzelf aldus te toetsen?

Onlangs hoorde ik bij een debat over deze quaes-

tie iemand beweren: er zijn er, die aan zulk zelf- onderzoek geen behoefte meer gevoelen.

Maar — is daarmee gezegd, dat zulke menschen zichzelf in dezen zin niet meer behoeven te be- proeven?

Immers neen.

Juist die menschen, die voor zichzelf geen be- hoefte gevoelen aan zelfonderzoek, zou men, staande op het standpunt, dat ik meen te moeten bestrijden, zeer ernstig tot zulk een onderzoek moeten opwekken en zeggen: „pas op, ziet toe, dat ge u niet vergist“.

Wie meent, dat hij als Dienaar des Woords de gemeente tot deze zelfbeproeving moet aansporen, die zal dat elken Zondag weer moeten doen; en als hij elken dag preekt, zou hij het elken dag moeten doen.

Ook zou hij niet het recht hebben om bij die opwekking iemand uit te zonderen.

Daaruit vloeit voort, dat feitelijk heel het leven van een kind van God in dat zelfonderzoek zou moeten opgaan.

Ik kan mij voorstellen, dat iemand, dit lezende, geneigd is te zeggen: maar dat is onzin; natuurlijk willen wij dat niet.

Maar dan bid ik hem om toch eens ernstig er over na te denken of dat toch niet werkelijk zoo is.

Als ik (om het belang der zaak zeg ik het nog eens) als ik op voorbereidingszondag b.v. de ge- meente zou moeten opwekken om zichzelf te onderzoeken of haar geloof wel echt is en of zij dus werkelijk recht heeft om Avondmaal te hou- den, waarom zou ik diezelfde opwekking dan niet elk oogenblik van iemands leven tot hem moeten doen uitgaan?

Want een „echt“ geloof heb ik toch niet alléén noodig op Avondmaalszondag, maar evengoed elk ander oogenblik van mijn leven; al was het alléén maar hierom, dat ik elk oogenblik sterven kan.

Inderdaad, op het standpunt van hen, wier op- vatting over zelfbeproeving ik meen te moeten be- strijden, moet ten slotte heel het leven in die zelf- beproeving opgaan.

En daardoor zal de ontplooiing van het leven des geloofs, het leven, waartoe ik met Christus opgewekt ben, moeten schade lijden.

Waar op die manier de vraag naar eigen be- houdenis in het middelpunt gezet wordt, daar zal gebroken moeten worden de energie, waarmee Gods kind zich moet werpen op het naspeuren van Gods geboden en de verwerkelijking daarvan in zijn leven.

Het vorstelijk ingaan in Gods paleis om te staan voor den troon en daar uit des Heeren hand te ontvangen Zijn bevelen, zal plaats maken voor het als een bedelaar staan op den drempel, met de vraag in het hart: zou ik, zou ik wel mogen binnengaan?

Het lijkt mij toe, dat het gebrek aan bezieling om in heel het leven Gods geboden tot gelding te brengen, voor een niet gering deel daaruit is te verklaren, dat men niet leeft uit het geloof, maar dat geloof zelf tot middelpunt van zijn leven maakt.

Tegelijk wordt op deze wijze ons leven zoo arm.
D. v. D.

Licht en Luchter.

„Licht en Luchter“. — Uitgave van den Bond van Meisjes-Vereenigingen op Geref. Grondslag in Nederland. (124 blz.).

Het is wel een heel bijzonder werkje, hetwelk de Meisjesbond nu heeft uitgegeven. Wij doelen hiermede nu eens niet op de wijze van uitvoering door den niet genoemden drukker. Neen, wij heb- ben het oog op het karakter van dit boek in ver- gelijking met al de andere uitgaven die de Meisjes- bond in den regel doet verschijnen, meestal toch leidraden e.d. te gebruiken bij den wekelijkschen arbeid op de vergaderingen der vereenigingen en bij de voorbereiding voor die vergaderingen door de leden der vereenigingen. Van dat soort uitgaven nu is dit boekje geheel en al onderscheiden. Het wil er ook van onderscheiden zijn. Het titelblad geeft daarvan uitdrukkelijk getuigenis door te zeg- gen dat het is samengesteld „ter gedachtenis“ van de „Eere-Presidente H. S. S. Kuyper“.

Wanneer wij ons afvragen of dit doel: het leven- dig houden niet alleen, maar ook en daarin het eeren van de nagedachtenis van Mejuffrouw H. S. S. Kuyper, met dit boek is bereikt, dan zijn wij geneigd daarop een volmondig ja te antwoorden. Het is o.i. niet alleen een bijzonder, maar ook een wonderschoon boekje geworden.

Wij mogen wel allereerst het bestuur van den Gereformeerden Meisjesbond, op wiens verzoek dit boek werd samengesteld, dankbaar zijn voor zijn initiatief en voorts ook voor zijn besluit om de „samenstelling“ (een te bescheiden woord, in dit geval!) te leggen in de handen van Mej. J. H. Kuyper. Wie zou dat beter hebben kunnen doen dan de Zuster, die zoo veel jaren lang met Mej.

H. S. S. Kuyper heeft meegedeeld en zich zoo van nabij heeft kunnen overtuigen van de intense en de immense belangstelling van de nu Ontslapene voor haar bond?

„Haar” bond. Ook dit mag gezegd worden, al is dan de eerste stoot tot het oprichten van den Bond niet van Mej. H. S. S. Kuyper zelf geweest. Maar we weten hoe aanstonds haar medewerking en leiding is verzocht, toegezegd en alle volgende levensjaren is gegeven ook. Zoo is dan de Bond vanaf zijn eerste levensbestaan toevertrouwd geweest mede aan de hoede van Mej. H. S. S. Kuyper.

Wanneer wij dan het bestuur van den Bond gedenk hebben voor zijn besluit tot uitgeven, dan mogen wij thans ook volle aandacht geven aan en onzen dank uitspreken voor de wijze waarop Mej. J. H. Kuyper dit alles heeft verzorgd. Vijf lezingen door Mej. H. S. S. Kuyper gehouden voor den Meisjesbond zijn in het werkje opgenomen, met een lijst van werken door haar geschreven en dit alles wordt ingeleid door een „Levensbericht” (t.m. blz. 45) van de hand van Mej. J. H. Kuyper zelve. Zoo is tweemaal verkregen: wij kunnen opnieuw genieten van hetgeen Mej. H. S. S. Kuyper zelf heeft geschonken aan den Bond; wij kunnen voort ook door hetgeen haar Zuster heeft willen openbaren, ook omtrent het meer verborgen leven van de Overledene, beter ingeleid nog worden in en verstaan de groote kracht van de liefde, welke Mej. H. S. S. Kuyper den Bond heeft toegedragen.

Het is uiterst moeilijk over dit levensbericht te schrijven. Te schrijven althans publiekelijk. Want het is haast te teer, om er werkelijk recensierend mee bezig te zijn. Wij willen dat ook niet doen. Wij willen slechts met alle kracht aandringen op de lezing van dit levensbericht op een stille plaats en op een rustig oogenblik. Voor wie deze regelen in zich opneemt, zal er een geloofssterkende en troostende werking van uitgaan.

Op slechts een enkele passage, die in direct verband mag worden gebracht met het werk van Mej. H. S. S. Kuyper voor den Meisjesbond, zij hier gewezen. Er zijn tal van andere passages die wij ook zeer gaarne naar voren zouden willen brengen (zoo b.v. wat omtrent Dr. A. Kuyper is geschreven op blz. 28 en ook op blz. 39/40), maar wij willen die hier slechts even noemen om tot de lezing van dit boek te prikkelen.

Bijzondere vermelding mag hebben, hetgeen Mej. J. H. Kuyper ons thans wil toevertrouwen om trent het gebedsleven van haar Zuster. Zij deelt op blz. 41 mee hoe, nadat haar tegenwoordig woonhuis was gekocht en voor het eerst na den koop werd betreden, Mej. H. S. S. Kuyper „zich gedrongen gevoelde daar neer te knielen en God te danken voor Zijn gave en het huis Hem te wijden”.

Wij willen dit beeld van de twee geknielde vrouwen in een nog kaal huis vasthouden en dan onzen God danken, dat Hij zulk een vrouw den Bond tot Moeder heeft gegeven. En wij zien van die gebogen gestalten op tot God, die ons toegezegd heeft geen bidder onverhoord te zullen laten heen gaan en willen dan de verhooring van het gebed ook zien in het leven van den Bond zelf voor wie zoo ontzaglijk veel in dit huis is gedaan. Dit laatste is bekend genoeg aan ieder die eenigszins met den Bond heeft meegedeeld. Wij zullen die verhooring niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats willen zien in den groei van den Meisjesbond; getallen (och zijn niet altijd een bewijs van zegen. Maar wij willen den zegen en de gebedsverhooring wel zien in den omvangrijken arbeid van den Bond op geestelijk terrein (wie kent het aantal leidraden in al die jaren versleten, de kolommen van Bouwen en Bewaren? We willen evenwel ook hier niet tellen gaan!). De betekenis van dien arbeid is niet in getallen uit te drukken, ook haar willen wij evenzeer in het geloof aanvaarden.

Zoo willen we Mej. J. H. Kuyper danken voor haar daad van ons in te leiden ook in het zieleleven van haar Zuster. Het zal de lezers en lezeressen slechts kunnen sterken in het geloof en kunnen voeren ook tot het eigen gebedsleven, wanneer men zoo leest wat de Bonds-Moeder heeft gedaan. Op het titelblad vinden wij opgenomen als motto het woord, waarmee Mej. H. S. S. Kuyper zelf eenmaal een lezing inleidde, n.l.: „Gij zijt het Licht, laat mij de lichter zijn”. Niemand zal betwisten dat deze woorden met recht op dit titelblad mochten worden afgedrukt. Aan Mej. H. S. S. Kuyper is die bede vervuld; zij heeft mogen zijn de lichter, die het licht van haar God verspreidde. En nu wordt die bede nogmaals allen lezers voorgehouden en ingeprent.

Onzen dank willen wij ook vertolken door hier te verklaren, dat Mej. J. H. Kuyper, die ook hierin met haar Zuster zal hebben meegedeeld, gelooven mag, dat ook te haren opzichte die bede in vervulling is gegaan, al was het dan alleen maar door 't schrijven van dit Levensbericht. Deze verklaring is niet maar vooronderstellenderwijs; wij weten van meer dan één lezer(es) dat zij op feiten berust.

Moge nu de vrucht van dit boekje wezen, dat vele, zeer vele leden van den Meisjesbond mede door de lezing van dit werkje er toe mogen worden gebracht om steeds meer te worden; biddende dochters van een biddende Bonds-Moeder.

's Gr.

A. S.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De Synode der Chr. Geref. Kerk in N. A.

I.

Elke twee jaar vergadert de bovengenoemde Synode. In de evene jaren. Dat is sedert 1880 het gebruik geweest, met slechts ééne uitzondering. Dat was in de dagen van agitatie in het westen, vanwege de Vrijmetselarij, toen een groep van kerken die uittraden uit het verband der Reformed Church in America aanklopten om te worden opgenomen in het verband der „Afgescheiden kerk van 1857”, destijds nog den langen titel dragend van „Hollandsche Christelijke Gereformeerde Kerk”. In 1880 en gedurende enkele jaren daarna, waren alle kerken vertegenwoordigd door een predikant en een ouderling, of, zoo een kerk vacant was, door twee ouderlingen. Later werd de afvaardiging classicaal, en dat is nog steeds het geval. Want de Chr. Geref. Kerk heeft geen Provinciale of Particuliere Synoden. Daarvoor bleek de groep van bijna 300 kerken nog steeds te klein. Ook heeft men in ons land geen te hooge gedachte van die synodale lichamen, tusschen de Classes en Generale Synoden in, omdat ze toch allerlei zaken, vooral protesten, niet kunnen afdoen.

Wat de classicale afvaardiging betreft, sedert jaren zond men drie predikanten en drie ouderlingen van elke Classis. Gedurende de depressie hoorde men stemmen om dat getal te reduceeren, en hoewel de zaak nog hangende is, is bijna elke Classis ter Synode van 1936 door slechts 4 deputaten vertegenwoordigd, twee leeraars en twee ouderlingen.

De vergaderplaats der Chr. Geref. Synode gedurende de laatste jaren is Grand Rapids, in den staat Michigan, een stad van ongeveer 160.000 inwoners, waarvan een derde deel gerekend wordt te zijn van Hollandsche afkomst.

Grand Rapids en naaste omgeving bevat niet minder dan twintig Chr. Geref. kerken, allen „parochies”, met geen anderen band dan de classicale. Die parochies hebben tegenwoordig elk een predikant, zoowel als een eigen kerkgebouw. De meeste van die gebouwen zijn tamelijk groot, tusschen 500 tot 1500 zitplaatsen tellend. Meer en meer bouwt men die kerken van baksteen. Vroeger was bijna elk kerkgebouw van hout, dat trouwens tot nog toe het meest gebruikte materiaal is in Grand Rapids voor de woningen van het gros der burgers. Geheel van steen en ijzer, en daarom geheel brandvrij, zijn de vier gebouwen van Calvin College en Seminary, in het zuidoostelijk deel van Grand Rapids.

Het is in de kapel of „chapel” van het Collegegebouw dat de Synode samenkomt. Voor versieringen en maaltijden wordt gezorgd in het nabij gelegen „dormitorium”, of, zooals men in Nederland zegt: „hospitium”, voor mannen, waarin enkele der synodale leden ook logies hebben.

Het was op Woensdag 10 Juni 1936, dat de Synode dezes jaars tot orde werd geroepen door den president der Synode van 1934, Ds W. P. van Wyk, afkomstig uit de Haarlemmermeer, en enkele jaren geleden op bezoek in het land der vaders. Prof. L. Berkhof, president van Calvin Seminary, en ter laatste Generale Synode van Groningen deputaat der Chr. Geref. Kerk, las enkele schriftgedeelten en las toen het bekende formuliergebed voor kerkelijke samenkomsten dat in Nederland in gestadig gebruik is, doch in Noord-Amerika slechts kort geleden vertaald is in het Engelsch en opgenomen in de „Psalter-Hymnal” der Chr. Geref. Kerk, waarvan we vroeger het één en ander mededeelden in „De Reformatie”.

De Synode volgde de voorlezing van dit formuliergebed op met het gezamenlijk bidden van het „Onze Vader”, evenzeer in de taal des lands. Trouwens, ook in vele onzer Engelsche kerkdiensten geschiedt dit veel, als slot op het gebed des predikants.

De deputaten wier lastbrieven werden voorgelezen, kozen als hun president den predikant Ds H. J. Kuiper, vice-president der Synode van 1932. Hij is sedert enkele jaren de hoofdredacteur van „The Banner”, en als zoodanig de opvolger van schrijver dezes. Als vice-president werd Ds I. van Dellen gekozen, de broeder die gedurende het Eeuwfeest der Reformatie van 1834, de Chr. Gereformeerde Kerk vertegenwoordigde op het jubelfeest te Utrecht. Hij was ook afgevaardigd naar de Generale Synode der Chr. Geref. Kerk in Nederland, en zijn tegenwoordigheid leidde deze groep er toe om een deputaat naar Amerika te zenden, waarover later meer.

Als secretaris werd Ds D. Zwier benoemd, die reeds zes malen als zoodanig fungeerde en zich een naam verwierf voor acribie en netheid zoowel als snelheid om de Acta in handen te stellen van ondergeteekende, die sedert 1902 fungeert als „stated clerk” of vaste scriba, en zorgt voor het uitgeven der Acta zoowel als der Agenda van elke Synode. Zulk een functionaris is aangesteld in elke kerkengroep in ons land. Wellicht kon men van kerkrechtelijke zijde bezwaar hebben tegen zoiets.

Maar de praktijk heeft de noodzakelijkheid ervan dringend bewezen daar zulks ook een vast adres levert van de kerkengroep. Trouwens, we hebben opgemerkt dat men op sommige plaatsen in Nederland Gereformeerde kerken heeft met een kerkelijk kantoor of iets dergelijks.

De Synode der Chr. Geref. Kerk verricht haar arbeid gewoonlijk door een programma-commissie. Deze gaat de Agenda na en verdeelt de zaken daarin vermeld, en later ingekomen stukken, onder een aantal Commissies van praec-advies. Dikmaal werden niet minder dan negen dergelijke advies-opstellende commissies gevormd.

De 1936 Synode zal heel wat te verhandelen hebben. Daaronder zaken die van ingrijpende aard zijn. Daaronder is vooral prominent wat men noemt de „Chicago Situatie”. Het hoofd eener middelbare school in Chicago, van ons volk uitgaande, werd beschuldigd van modernistische uitlatingen in zijn onderwijs in den Bijbel. Predikanten in de groote wereldstad hebben hem daarover aangevallen. Daar tegenover echter staat het feit dat het Schoolbestuur zoo goed als één man de beschuldigingen als ongegrond of van weinig betekenis, afwijst.

Ter Synode van 1934 was een zaak bediscussieerd die sommigen het voorspel achten dezer „Chicago Situatie”. Het gold eene beschuldiging dat de voorzitter van een Jongelingsbond in Chicago dien bond leidde in moderne richting. Er was destijds een commissie benoemd om die zaak te onderzoeken en de beide partijen te samen te brengen. Wij hebben den indruk dat dit „voorspel” niet langer in het middenpunt van de aandacht staat. De beschuldigde president trad af. En de „Chicago Situatie” staat nu in het midden der belangstelling. Persoonlijk verkeerden we tusschen hoop en vrees wat het vinden van een oplossing betreft. Er zijn te harde woorden gesproken en geschreven, en de beschuldigingen zijn te ingrijpend om op heden een werkelijk bevredigende oplossing te vinden.

Allerlei zendingsbelangen zullen ter sprake komen. Reeds besloot de Synode met algemeene stem om hare Commissie voor Zuid-Amerika te autoriseeren stappen te nemen om een ander predikant naar dat werelddeel uit te zenden, ter vervanging van een leeraar die vroeger te Tres Arroyos stond, doch helaas zijn ambt nederlegde. Het plan is blijkbaar, althans zoo werd ter Synode medegedeeld, om den predikant Ds W. V. Muller, die thans dient in de kerk van Carembhy, in het hartje van den staat Paraná, in Brazilië, te leenen aan de kerk van Tres Arroyos, en hem een ander te vinden om hem in Brazilië op te volgen. Dit staat in verband met een taalkwestie. Carembhy is een nog betrekkelijk jonge nederzetting die in de eerste jaren overwegend Nederlandsch behoeft in prediking en catechisatie. Daarentegen is er te Tres Arroyos groote behoefte aan Spaansch, voor bovengenoemden arbeid. En daar Ds Muller tamelijk wel met die taal op de hoogte is, schijnt het een goede zaak te zijn hem van standplaats te doen verwisselen. Het is gemakkelijker iemand te vinden die Carembhy kan dienen dan een geschikt persoon te erlangen voor de stad der „Drie Rivieren”, zooals Tres Arroyos beteekent. We deelen dit in het breede mede omdat men in Nederland belang stelt in deze aan gelegenheid. Zooals men zeker wel weet, besloot de Classis Buenos Aires in het verband der Geref. Kerken in Nederland te blijven, hoewel de Generale Synode van Middelburg destijds den wens gaf zich aan de Chr. Geref. Kerk van Noord-Amerika aan te sluiten. Vooral het taalverschil leidde tot dit besluit daar de Amerikaansche Kerk meer en meer overwegend gebruik maakt van de Engelsche taal, vooral in hare classicale en synodale vergaderingen. Waardoor onze menschen in Zuid-Amerika weinig op de hoogte kunnen zijn met ons kerkelijk leven en streven.

HENRY BEETS.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Kampen, 29 Juni 1936.

Hooggeachte Redactie,

Op verzoek schreef ik voor het „Gereformeerd Kerkblad voor Drente en Overijssel” een korte recensie van het boekje van Dr. C. N. Impeta: „Zelfonderzoek Noodzakelijk” Word Vooraf van Dr. A. G. Honig, Kampen 1936.

Een van uw medewerkers heeft in de rubriek „Geestelijke Adviezen” van uw veelgelezen blad anderhalven volzin van de uit vier volzinnen bestaande recensie geciteerd (waarbij één niet onbelangrijke drukfout is ingeslopen) en daarop, laat ik het zacht zeggen, scherpe kritiek geëfend.

Voor een goede beoordeling van de gewraakte passage is allereerst noodzakelijk, dat mijn talrijke mede-abonnees in haar samenhang zien en daartoe de gehele korte recensie onder de oogen krijgen, die hier volgt:

„In dit voor een zeer ruimen lezerskring bestemde en ook geschikte boekje toont Dr. Impeta helder en klaar aan, dat het aandringen op zelfonderzoek der gemeentelieden, of zij in het geloof zijn en het telkens in de prediking handelen over kenmerken des geloofs en der genade, in overeenstemming is met de Heilige Schrift, met onze

formulieren van
geen, met Calvi
Geesink, Dr
H. H. Kuyper
Na sinds eenij
andere leiding
de Kerken, door
ende met zijn b
aanveuren, die lij
geest van de
erale Synode va
niet en beto
nende dienster
De te goeder
delingen dwalen
vestie tot beten
on, degenen, di
gelooven, kunne
des tot heil der
Moge daartoe
schreven werk
niet en de bede
rijpend inleiden
klaart het mel
zijn en nooit a
en”.

Nu Ds D. van l
ontlootbaar
worden en v
eft gewezen, h
reis naar Gr
in een broeder
geestelijk a
ven.

Wij hebben ger
er in de gelege
ak vooraf in t
chrift te voorzie

ik dank de Re
bund „Ingezont
nik tot de volge
F

Bij bovenstaand
gema kanteeken
a Prof. den E
et, dat ik in mij
nam, doch als
Zulk een captie
gewraakte uitdru
oud zouden krijs
bed. den Hartos
helle. Dat nu is
In die regels v
naar niet wat doe
en wordt.

Ook in deze reg
wijs van de bee
delin in het Ver
en practijken
Had Prof. den
steg: „Naar be
in zou de zaak
het hij niet.

Zonder dat hij
de weg de besel
enden in het ver
Wanneer men
en groot deel des
datalogh schreef,
en, dat zulk sch
staat van besel
der zuiver ween
in lezers in stat
in beschuldiging
lasterdaad zulk
aantolenaar.

b. Daar word
drukfout.

Daardoor word
drukfout de zin va
ters alleen daar
marrijk”.

De drukfout za
schreef: „N
in Woords en a
Gereformeerde K
het Verbond der
en practijken pro
in mijn aanhal
lemand, die na
worder de zin r
elf hebben ingev
Wie daar geen
dat zij, die hier
acht in het Verbe
het ligt ook inder
schreef,
Wie door een
werde theorieën
daardoor natuur
Verbond.
Deze drukfout
beide recensie
e. Feit blijft, c
menschen, die
niet en in ver
practijken procla
Waar in die dw
het kan uit wat
schure van Dr
in welke richting
Hij doet heer
inderdaad va
gewoelt Prof d
aantolenaar is?